

Умранинг аҳкомлари | Фикҳ дарслари (354-дарс)

19:00 / 20.11.2025 1075

عَبْرًا وَفَرَعًا مَوِيَّةً وَتَهْرُكًا وَنَسْلًا لِكَيْ يَفْتَرَجَ وَيُعَسَّوْهُ فَاَوْطَأَ يَهْوُ وَنَسُّهُ زُمُغْلًا وَ
أَهْدَغَبَ.

Умра суннатдир. У тавоф ва саъйдан иборатдир. Умра йил давомида жоиздир. Арафа куни ва ундан кейинги тўрт кунда макруҳдир.

«Умра» сўзи зиёрат маъносини англатади.

Ислом шариатида эса Байтуллоҳнинг махсус зиёратига умра дейилади.

Ҳанафий мазҳаби уламолари умр давомида бир марта умра қилишни суннати муаккада дейишган.

Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло Қуръони Каримда:

لِلَّهِ وَالْعَمْرَةَ الْحَجَّ وَأَتَمُّوا

«**Ҳаж ва умрани Аллоҳ учун тугал адо этинг**», деган (Бақара сураси, 196-оят).

هُدًى لِّلْعَمْرَةِ وَالْحَجَّ لِمَنْ يُرِيدُ الْوَجْهَ الْكَافِرِ وَالْحَجَّ وَالْعَمْرَةَ الْحَجَّ وَأَتَمُّوا

Ибн Абу Шайба Иброҳимдан ривоят қилади:

«**Ибн Масъуд: «Ҳаж фарз, умра ихтиёрийдир», деди».**

Умра улуф савобларга эриштирадиган ибодатдир. Ҳажнинг шартлари умрага ҳам шартдир.

У тавоф ва саъйдан иборатдир.

Умра нияти билан эҳром боғлаган одамнинг тавоф қилиши рукн, саъй қилиши вожибдир. Шунингдек, сочини олдириши ёки қисқартириши ҳам.

Умра йил давомида жоиздир.

Йил бўйи, истаган пайтда умра қилса бўлаверади.

Арафа куни ва ундан кейинги тўрт кунда макруҳдир.

Чунки ушбу беш кун ҳаж учун ажратилган кунлардир.

Оиша розияллоҳу анҳо ва Абдуллоҳ ибн Аббос розияллоҳу анҳунинг мазкур кунларда умрани макруҳ кўришлари ривоят қилинган.

Мийқотлар

هُدًى لِّلْعَمْرَةِ وَالْحَجَّ لِمَنْ يُرِيدُ الْوَجْهَ الْكَافِرِ وَالْحَجَّ وَالْعَمْرَةَ الْحَجَّ وَأَتَمُّوا

هُدًى لِّلْعَمْرَةِ وَالْحَجَّ لِمَنْ يُرِيدُ الْوَجْهَ الْكَافِرِ وَالْحَجَّ وَالْعَمْرَةَ الْحَجَّ وَأَتَمُّوا

Мадиналикнинг мийқоти Зул-ҳулайфа, ироқликники Зоту ирқ, шомликники Жуҳфа, наждликники Қарн ва яманликники Яламламдир.

жўнаса, ўша ерда эҳромга киради. Аҳли Макка Маккадан».

Икки шайх ривоят қилишган.

2. Аҳли Ироқнинг мийқоти – Зоту ирқ.

لَمْ يَلَّ تَقْوَمَ لَسَّ وَهِيَ لَعُجَلَلِ لَصَلَّ لَلْ لُؤْسَرَّ نَأْ: أَعْنَعُ لَلْ لِي ضَرَّةَ شَيْئَاعُ نَعُ
دَمَّحْ أَوْ يَشَيْئَا سَنَلْ أَوْ دُوَادُ وَبَأْ هَاوَرِي قَرَعَتْ أَرْغَلَا

Оиша розияллоху анҳодан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоху алайҳи васаллам аҳли Ироққа Зоту ирқни мийқот қилдилар».

Абу Довуд, Насоий ва Аҳмад ривоят қилишган.

3. Шом аҳли ва ўша тарафдан келадиганларнинг мийқотлари Жухфа бўлиб, у Робиғ деган жойга яқиндир. Ҳозир Робиғдан эҳромга кирилади.

4. Нажд ва ўша тарафдагиларнинг мийқоти – Қорнул Манозил номли жой.

5. Яман аҳлининг мийқоти – Яламлам.

Ушбу мийқотлар Пайғамбаримиз алайҳиссалом белгилаб берган мийқотлардир. Ҳозирги кунда мазкур жойлар ва ўша жойларнинг рўпарасидаги ҳудудлар мийқотлардир.

Сув ва ҳаво йўли билан келаётган ҳожилар самолётга чиқишдан олдин ғусл қилиб, эҳром кийимларини кийиб олишса ҳам, мийқотга яқинлашганда ният қилиб, талбия айтишлари лозим бўлади. Баъзилар Жиддага келибоқ, эҳромга кира бошлайдилар. Ваҳоланки, бундай қилиш асло жоиз эмас.

Маккаи Мукаррамага кириш нияти йўқ кишилар Жиддага эҳромсиз кирсалар бўлади. Шунингдек, аввал Мадинаи мунавварага боришни ният қилганлар ҳам, яна мийқотдан қайтиб чиқишлари борлиги учун, Жиддага эҳромсиз киришлари мумкин.

Маккага киришни ният қилганлар учун эҳромни мазкур мийқотлардан кейинга суриш ҳаромдир, олдиндан эҳромга кириш ҳаром эмас.

Бунда ҳажни ёки умрани ният қилганми ёхуд қилмаганми, фарқи йўқ. Модомики, Маккага кирмоқчими, эҳромда бўлиши керак. Агар эҳромга

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.